СВОБОДА — SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ДНЕВНИК — UKRAINIAN DAILY

УРЯДОВИЙ ОРГАН ЗАПОМОГОВОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ УКРАЇНСЬКИЙ НАРОДНИЙ СОЮЗ В ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВАХ АМЕРИКИ.

OFFICIAL ORGAN OF THE UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION, Inc.

ТРИ ЦЕНТИ. РІК XXXVIII. Ч. 167. Джерзи Сіті, Н. Дж., понеділок, 21 липня 1930. VOL. XXXVIII. No. 167. Jersey City, N. J., Monday, July 21, 1930. THREE CENTS.

ПРОТИВНИКИ ДОГОВОРУ ВЕДУТЬ ОБСТРУКЦІЮ

ПРИХИЛЬНИКИ ХОЧУТЬ ДОВЕСТИ ДО ВЧАСНОГО ГОЛОСОВАННЯ.

ВАШИНГТОН. — Боротьба за лондонський договір про обмеження морських зоружень ведеться з неменшим завзяттям. Підчас засідання в пятницю промовляло кількох противників договору. Головну промову виголосив сенатор Мозес, котрий виступав остро проти президента Гувера й секретаря стейту Стимсона, закидуючи їм образу сенату, якої вони мали допуститися, відмовляючи сенатови тайних документів департаменту стейту. Противники заняли своїми промовами 12 годин часу та заставили прихильників договору відкликати свій плян зарядити всенічну сесію сенату.

Прихильники договору пробують довести ще до голосовання над договором перед недільною перервою.

МЕЙОР НЮ ЙОРКУ ЗАРЯДЖУЄ СЛІДСТВО НАД КОРУПЦІЄЮ В МІСЬКИХ БЮРАХ.

НЮ ЙОРК. — Мейор Вокер припоручив Джеймсови Гигинсови, комішенерови рахунковости, розвести слідство над надуживттями в міських бюрах.

Ці надуживття останніми часами дійшли до застрашаючих розмірів. Що хвилі виринали на денне світло нові зложитки. Остаточно населення через політичні клюби стало домагатися від губернатора стейту, щоби він зарядив контролю міських установ. Губернатор на ці заклики нічого не відповів, а теперішня акція мейора була зроблена мабуть під впливом цих закликів.

МАЙНЕРСЬКИЙ КОМІТЕТ ПРИЙМАЄ НОВУ ВУГЛЕВУ УМОВУ.

НЮ ЙОРК. — Повний майнерський „скейлз комітї" приняв умови нового майнерського договору, який виробила конференція представників майнерської юнії та власників копалень твердого вугля.

Умова має обовязувати півшоста року. Робітничої заплати не буде знижатися. Власники признають частинно систему „чек-оф", а робітники змодифікувану арбітрацію.

ГВЕЙЛЕН НАСТАЄ НА ПРАВДИВІСТЬ „ЧЕРВОНИХ ДОКУМЕНТІВ".

НЮ ЙОРК. — На переслуханню конгресового комітету, розсліджуючого комуністичну пропаганду в краю, ставав у пятницю бувший нюйорський комішенер поліції Гвейлен. Зізнавав він передовсім про ріжні документи, які, як він каже, походять з большевицьких бюр, передовсім з нюйорської большевицької торговельної агентури „Амторга", а які мали би доказувати, що „Амторг" під покришкою торговельної роботи веде комуністичну пропаганду й заговори.

Гвейлен ще раз настоював на те, що ці документи правдиві, що він розсліджував, чи вони не фальшиві, та запевняв, що він може доказати їх правдивість через розкриття їх жерела, але зробити не може тільки на тайному засіданню комітету. Коли його питали за Вагнера, нюйорського друкаря, котрий заявляє, що він друкував листовий папір, на котрому були виписані всі ті документи, які мали би бути друковані в Росії, Гвейлен заявив, що він Вагнера не допитував, бо він не може вірити ні одному слову Вагнера, бо Вагнер має „кримінальний рекорд"; був саме суджений за передержування сороміцьких образків.

У свох зізнаннях Гвейлен покликався на заяву Беседовського, що большевицький уряд в Москві платить своїм агентам в Америці через „Амторг" 60,000 долярів річно. Як зараду на большевицьку пропаганду Гвейлен радив загострити депортаційний закон. Депортація, на його думку, поладить всю большевицьку пропаганду, бо большевики це все чужинці. Родовиті Американці йдуть до комуністичної партії лише на те, щоби з неї витягнути гроші.

ЗУДАРЕННЯ КОРАБЛЯ З ЛЕДЯНОЮ ГОРОЮ.

МОНТРЕАЛ (Канада). — Таґаровий корабель „Дейлірен" зударився на океані з ледяною горою. Залога корабля побачила ледяну гору так пізно, що не могла вже навернути корабля, але на час ще, щоб ослабити удар. Наслідком зударення корабель наїхав на ту частину гори, що вкрита під водою. Корабель застряг на скалі та поплив з нею. На заклик про поміч, розісланий бездротним телеграфом, поспішив йому на поміч корабель „Атенія", але й він не міг нічого зробити, хіба плисти здовж гори, щоби бути на поготівлю на нещасливий случай. По кільканацяти-годинних зусиллях зіпхнути корабель з леду, залозі це нарешті вдалось і корабель поплив своєю силою до порту. Його ушкодження не великі.

БРІЯН ЗАДОВОЛЕНИЙ.

Відповіди на предложення Бріяна в справі створення федерації Европи, які вже наспіли до Парижа, викликали в Бріяна повне задоволення. Він має надії досягти поважних наслідків у цьому напрямку.

НІМЦЯМ ВАЖКО БУТИ СВЯТИМИ.

Папа проголосив святим німецького капуцина Конрада де Парцгам. Німецька преса підкреслює факт, що від часів Лютра Ватикан проголосив святим аж тепер першого Німця.

ПРОТИ ГОРІВКИ В ПОЛЬЩІ.

Злучені Держави підписали у Вашинґтоні з Польщею конвенцію проти контрабанди алькоголю до Злучених Держав. У цій конференції є клявзулі про контролю корабельного транспорту.

ЗДОБУТТЯ ФЕМІНІЗМУ.

В югославянськім містечку Дякові істнує від 30 літ пожежна сторожа. Вона складена з мущин, таксамо як у всіх інших містах. Та жінки цього містечка роблять почин, який можуть наслідувати інші жінки на всьому світі: вони зорганізували добровольний відділ жінок-пожежниць і його приняли до міської сторожі. Як бачимо — жінки можуть не тільки розбуджувати вогонь, але і його гасити.

70-ЛІТНІЙ ДІДУСЬ ЗАСУДЖЕНИЙ НА ШИБЕНИЦЮ.

Суд присяглих у Тешині судив 70-літнього бувшого лісничого Козла і його 26-літню господиню Вітосову за вбивство дитини. Козла засудили на шибеницю, а Вітосову на 6 літ тюрми.

АРЕШТИ В ДЖУРОВІ.

В Книгиничах, рогатинського повіту, відбувалося кооперативне свято при участи понад 6,000 громадян з усіх околичних сіл. Після свята прийшло до сутички між поліцією і присутніми на тлі заборони походу. Після того арештовано пять парубків з Джурова і відставлено їх до арештів у Рогатині.

СВЯЩЕНИК ВІЦЕМІНІСТРОМ ОСВІТИ.

Президент Польщі підписав розпорядок, яким іменує о. д-ра Броніслава Жонголовича державним підсекретарем у міністерстві віроісповідань і прилюдної освіти.

АРЕШТИ В БОВШЕВІ.

Дня 13-го червня арештовано в Бовшеві, рогатинського повіту, 3-ох громадян: Мурафу Степана, Макарія Павла і Цимбалістого Андрія. Арештовано їх у звязку з слідуючою справою.

Дідич Кшечунович дістав концесію на копання ставів. Громада внесла проти цього спротив і справа опинилася в адміністраційнім трибунал. Тимчасом дідич звіз матеріял для робіт і хотів його зложити на громадськім пасовиску. Громада запротестувала, але поліція громаду таки примусила відступити пасовисько під склад матеріялу. В ночі хтось невідомий поскидав дерево у ріку і воно поплило. Нема ніяких даних, що до цього допустилися вище згадані, але що вони належать до найсвідоміших в селі, їх арештовано.

ПРЕДСТАВНИК ФЕДЕРАЦІЇ ПРАЦІ ОБЖАЛОВУЄ „АМТОРГ" ЯК ПОЛІТИЧНУ АГЕНТУРУ.

На переслуханню перед конгресовим комітетом у Ню Йорку для розсліджения комуністичної пропаганди в краю ставали в четвер ріжні свідки, які мали представити діяльність комуністів серед американських робітничих юній. Свідки заявляли, що комуністи підчас страйку правильно вживають бандитських способів, бо, мовляв, це все можливе, коли скоро й так наступить світова революція. Вол, віцепрезидент Американської Федерації Праці, був гол. свідком. Обжаловував він передовсім „Амторг", цебто большевицьку торговельну агентуру в Америці, кажучи, що „Амторг" торговлею закриває тільки большевицьку політичну роботу.

САМОГУБСТВО ЛІКАРЯ.

Дня 26 червня застрілився у Львові знаний лікар-рентґенольог, проф. д-р Ян Дембіцький. Причиною самогубства було те, що Дембіцький підписував богатьом особам векслі на велику суму грошей і опісля мусів тіж векслі сам викупити.

БУРЕВІЙ НАД КИЄВОМ.

Над Київом перейшла нагальна буря з градом і зливою. Буревій лютував кілька годин. Найбільше потерпіло передмістя Куренівка, де вода подекуди сягала 2 м. Вода залляла кілька промислових підприємств і около 50 домів та заподіяла великі шкоди. Населення опанував переполох. Влада вислала у Куренівку війська, щоби вдержувало порядок і не допустило до ексцесів.

НОВА ТЕОРІЯ АЙНШТАЙНА.

Найславніший сучасний фізик Альберт Айнштайн заповідає публікацію своєї нової теорії, що буде доповненням і поширенням його „теорії умовности". Вже рік тому предложив він Академії Наук у Берліні свою нову працю про т. зв. „теорію піль (смуг), якою він відтворює образ фізичного світа. Досі цей світ знав тільки дві сили: силу притягання (гравітиції) і силу електромагнетизму, що розвісноє ночі як день і що порушує машини, живе у воні всесвіті. Величезні метаморфози на соняшній кулі, які слабо спостерігаємо в відблиску плям на денних небесних світилах, є явищами електромагнетичними. Вони вмішуються навіть у сітку наших земних телеграфів і телефонів. Увесь всесвіт це електричне поле. Крізь нього проходять дві сили, на перший погляд, суперечні по своїй природі і проявах. Айнштайн приносить нові формули, основані на нових теоріях, як погодити ці дві сили. Одночасно поняття простору й часу набирає в цій теорії нового значіння, — вони зближуються до себе і не є двома відмежованими від себе світами. Час стає одною з форм простору і його можна вивести при помочі математичних формул із прикмет простору. Простір стає єдністю, всеохоплюючою єдністю світа. Це одна з ідей про повну гармонію світа, про яку мріяв Кеплер. Заждемо на видання цього твору великого вченого і побачимо, як його зустрінуть інші вчені.

МАВ СКЛО В РУЦІ 15 ЛІТ.

Кусок скла забився був у руку Михайлови Рибці, 54-літньому Українцеви, 15 літ тому. Направляв він був тоді шибу в одному домі в Форт Джордж в Канаді, його рука поховзнулася, він збив шибу, а кусок скла зайшов у руку. Оноді, підносячи при будові корито з мулярською заправою, він почув, що скло само вийшло йому з руки.

ЖАХЛИВА БУДІВЕЛЬНА КАТАСТРОФА В АЛЬЖИРІ.

В місті Константіні в Альжирі трапилася велика будівельна катастрофа. Великий 6-поверховий залізно-бетоновий будинок, який вже був на укінченню, завалився. Під румовищем найшлося 20 робітників. До вечера добули зпід румовищ 9 убитих і 6 тяжко ранених. Пятьом іншим робітникам грозить неминуча смерть.

ПРИСУД ТРОХ УКРАЇНЦІВ.

Перед перемиським окружним судом відбулася розправа проти Івана Фединяка, хліборобa, Мик. Дацка, кравця, та Петра Сірого, обвинувачених у, що вій підстаршини 1. полку тенків із Журавиці старалися видістати тайні військові документи в справі мобілізації на випадок війни. Підстаршина Майжак повідомив про все військову владу, а ця передала справу поліції. Трибунал засудив Фединяка на 4 роки, а Сірого на 17 місяців тюрми. Розправа відбулася при замкнених дверях.

ДИРЕКТОР-ДЕФРАВДАНТ УБИЙНИКОМ.

Поліція в Лешні (Познанщина) прийчла до директора Банку Людового, Каз. Ольшевського, щоби його арештувaси за дефравдації. Ольшевський убив пшдовника поліції Бальцера, а себе зранив у живіт. У безнадійнім стані відвезли його у шпиталь.

ЗАБОРОНА БУДУВАТИ ЦЕРКВИ.

Президія ВЦК-ту Радянської України на внесення ради народніх комісарів приняла ухвалу, яка забороняє будувати нові церкви в цілій Радянській Україні. Заборону цю видали тому, що з ріжних округів приходили вісти, що населення збирає фонди на будову нових церков на місце церков замкнених урядом.

ПОЖЕЖА.

Дня 23. червня вибухла в Зашкові коло Львова пожежа. Згоріло 7 господарств. Шкоди великі, бо погоріла й худоба. Тому, що в Зашкові пожарне т-во „Сокіл" розвязане владою — (рекурс проти розвязання вже рік у міністерстві не поладнаний) — ратунок незорганізованими людьми не міг бути зовсім успішний.

СЕЛО ВІД ГРОМУ ЗГОРІЛО.

В наслідок удару грому згоріло ціле село Дайсна у виленському повіті. Страти обчисляють на 100,000 зол. Жертв у людях нема.

КОМІСАРІЯТ ОСВІТИ ВИДАЄ ЕНЦИКЛЬОПЕДІЮ.

З Харкова повідомляють, що комісарія освіти організує акційну спілку для видання великої енциклопедії в українській мові.

НІМЕЦЬКИЙ ПАРЛЯМЕНТ РОЗВЯЗАНИЙ

ПРЕМІЄР-МІНІСТЕР БУДЕ УРЯДУВАТИ ДО 14. ЖОВТНЯ НА ПРАВАХ ДИКТАТОРА.

БЕРЛІН (Німеччина). — Після того, як райхстаг відкинув фінансовий законопроект правительства, який збільшував деякі податки та заводив новий податок на нежонатих, премієр-міністер Брінінг оголосив декрет президента Гінденбурга про розвязання парляменту. Нові вибори призначені на 14. вересня б. р., а по закону Німеччини парлямент має зібратися за 30 днів по виборах.

Отже до 14. жовтня премієр-міністер Брінінг буде урядувати з правами диктатора на підставі параграфу 48 конституції. За цей час він сподівається перевести в життя намічену ним фінансову програму, проти якої виступав райхстаг. Розпуск парляменту більшість його членів стрінула спокійно, бо вони вже були приготовлені до такої можливости, аде комуністи врядили демонстрацію-протест і вийшли з салі засідань зі співами інтернаціоналу.

КРІЗА ЯПОНСЬКОГО ПРАВИТЕЛЬСТВА.

ТОКІО (Японія). — Дебати в справі затвердження лондонської морської умови точаться далі в такому напрямкови, що вони можуть привести до димісії теперішній уряд, який стоїть за ратифікацію цієї умови. Більшість адміралів та вищих морських офіцирів японської фльоти рішучо виступають проти цього договору, й не зважаючи на всі заходи морського міністра Такараби, не схиляються до признання користи для Японії від лондонської угоди.

Такараба заявляє, що він, знаючи, яка корисна ця умова для Японії, бере на себе з патріотичного обовязку всю відвічальність за неї й постарається всіми силами довести до того, що вона буде ратифікована. Після того він готовий піти до димісії. Та ще невідомо, що буде з ратифікацією, бо все більше зявляється даних за те, що не виключена димісія всього теперішнього правительства.

МОСКОВСЬКИЙ МІЛІТАРИЗМ.

МОСКВА (СССР). — Радянське правительство виробило новий плян мілітаризації Росії, по якому воно сподівається до 1 жовтня 1933 року мати 17 міліонів військово-підготованих громадян. Сподіваються, що до того часу буде в Росії 25,000 учених, які будуть студіювати способи хемічної та повітрової війни.

АМЕРИКАНЦІ В РОСІЇ.

ЛЕНІНГРАД (СССР). — На пароплаві „Каринтія" сюди прибуло 450 американських туристів. Радянське правительство заготовило для них відповідну скількість провожатих, а також ліпші готелі та спеціяльні два потяги зі спальними вагонами.

Сподіваючися, що американські багачі лишать у Росії багато своїх долярів, большевики приготовили в ріжних своїх склепах старовини багато відповідного матеріялу, який можуть купувати Американці. Туристи будуть оглядати царські палати, дореволюційні музеї та іншу старовину Ленінграда й Москви, а також деякі, спеціяльно призначені для того, нові радянські фабрики.

В Москві для Американців будуть уряджені спеціяльні забави, театральні представлення, веселі екскурсії й т. д. Большевики сподіваються, що в цьому році до Росії приїде яких вісім тисяч американських туристів.

АНГЛІЯ ПРОТИ ПЛЯНУ БРІЯНА.

ПАРИЖ (Франція). — Відповідь Англії на предложення Бріяна в справі створення Федерації Европи більш уміркованї кола тут вважають неґативною й сильним ударом по плянах Бріяна. Гендерсон у своїй відповіди зазначив, що Англія проти того, щоби творити ще якесь нове обєднання в Европі, котре буде знаходитися поза межами Ліґи Націй.

Він уважає, що справа тіснішого порозуміння держав Европи мусить знаходитися в руках Ліґи Націй і переводитися при її допомозі. Англія рішучо заявляється проти допущення до переговорів у справі федерації Европи Росії та Туреччини, а також і проти того, щоби ця федерація була скерована проти якоїсь неевропейської держави.

БОРОТЬБА З МАКЕДОНЦЯМИ.

СОФІЯ (Болгарія). — Державний прокуратор підписав наказ на арешт лідера македонських революціонерів, Михайлова. За причину арешту вказано те, що на приказ Михайлова члени його організації вбили 6 березня на вулиці Софії двох членів з організації Протогерова.

Сам Михайлов десь переховується і його не так легко арештувати. Це перший раз в історії болгарський уряд зважився скласти вину за вбивства македонських революціонерів на їх вождя. Треба сподіватися, що Македонці у відповідь на це розпічнуть більшу активність і будуть мститися на членах уряду.

"SVOBODA" (LIBERTY)
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays and holidays at 81-83 Grand Street, Jersey City, N. J.
Owned by the Ukrainian National Association, Inc
Edited by Editorial Committee.
Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J. on March 30, 1911, under the Act of March 8, 1879.
Accepted for mailing at special rate of postage provided for in Section 1103 of the Act of October 3, 1917, authorized July 31, 1918.

SUBSCRIPTION RATES:		ПЕРЕДПЛАТА:	
Three cents a copy.		Поодиноке число три центи.	
One year	$ 7.00	На рік	$ 7.00
Six months	$ 3.75	На пів року	$ 3.75
Three months	$ 2.00	На три місяці	$ 2.00
Foreign and Jersey City Rates:		В Джерзи Сити і Заграницею:	
One year	$10.00	На рік	$10.00
Six months	$ 5.00	На пів року	$ 5.00
Three months	$ 2.75	На три місяці	$2.75

Телефон „Свободи", Montgomery 498. Тел. У. Н. Союза: Montgomery 1838
Адреса: "SVOBODA", P. O. BOX 346, JERSEY CITY, N. J.

ДВА СПОСОБИ ПІДНЕСЕННЯ ЧИСЕЛЬНОЇ СИЛИ НАРОДА

Відділ перепису при департаменті торговлі у Вашингтоні виявляє постепенно висліди останнього перепису населення. Рівночасно він подає до відома рахункові зіставлення з біжучих обрахунків руху населення Злучених Держав. Недавно подав він до відома факти, які сейчас викликали серед американських ґазет застращаючі передовиці про грозячі Америці небезпеки обезлюднення.

Сі голоси розпуки вирвалися деяким ґазетам, коли вашинґтонське бюро подало до публичного відома факт, що число уродин у Злучених Державах постійно зменшується.

Що воно зменшується, се признають усі обчислення. Бюро життєвої статистики при департаменті торговлі, каже, що в 1929. році народилося в Америці 78,000 дітий менше, як в 1928. році. Се значить, що природний приріст населення зменшився за один рік майже на 4 проценти. З того неоспоримого факту деякі ґазети сейчас зробили заключення, що Америці грозить вилюднення. Мовляв, коли дітий буде родитися щораз менше, то незадовго населення краю стане зменшуватися. Се очевидно підорве бизнес. Се очевидно підорве краєву оборону. Хтось там навісь обчислив, що край потребує річного приросту 32 дітий на кожду тисячу, а тут в Америці родиться тільки 25. Що то буде, як так піде далі?

Всі сі залякані голоси походять може з доброго серця, але певно з кепського розуму. Найбільше зацофаними краями в світі є якраз ті краї, що мають найбільше уродин дітий. Мимо своїх імпонуючих цифр уродження, вони не зростають чисельно краще від цивілізованих країв, що мають богато менше народин. Цивілізовані краї осягають приріст населення, рівний з нецивілізованими краями, при помочи зменшення смертности.

Найкращий приріст населення має не той край, що має найбільше уродин, а той край, що найкраще подбає за те, щоби кождого року менше вмирало людий. Край, що заведе в себе кращі санітарні й гиґієнічні умови, що бореться проти пошестей дітий і старших, що поборює сухоти, дифтерію, тиф, холеру й інші недуги, знижує смертність людий. Йому не треба великого числа уродин, щоби мати гарний приріст. Не маючи великого числа вродин і смертий, він не тратить богато на вродини й на смерти. Його приріст обходиться дешево.

Некультурний народ думає, що сила народа залежить від числа дітий. Культурний знає, що сила народа залежить від того, що нарід зробить з народженими дітьми.

Г. Кірхнер фон Ліліенкірх (Берлін).

Україна і Німеччина.

(Голос визначного німецького публіциста й знавця питань Сходу Европи).

Щойно недавно студент політехніки в Данцигу інж. К. Згорлякевич відкрив у данціґських архівах цілу низку старих оригінальних документів, що вказують на ті тісні торговельні взаємини, які були за минулих століть між Україною і німецькими землями. Вироби німецьких ремісників, передусім рушникарів, були так само добре знані на Україні, як і спроваджувані з України сирівці для німецького промислу.

Також і в політичній площині істнували за минулих століть численні звязки, які були найтісніші в моментах німецької скрути. Так, напр., повстав союз між великим курфірстом і гетьманом Хмельницьким, у першій мірі — для спільної забезпеки проти Польщі.

По тім періоді свідомість подій на Україні уступає в Німеччині щораз то більше на задній плян. Надзвичайно зручній московській і польській пропаґанді вдається протягом десятиліть, по обсаді українських земель обома ворожими державами, вповні знищити в Німеччині заінтересовання українським народом. Ані описи поодиноких німецьких купців, ані дочасні студії молодих Українців у Німеччині не в силі роздерти запони забуття, яка щораз то сильніше сповиває поняття „Україна". Навпаки, розвиток подій в поодиноких німецьких державах, а передусім у Прусах, сам вів до того, що Німець у національних проблємах Сходу знав лише поняття „Росіяне" і „Поляки". Головною причиною того були, безперечно, династичні звязки, властиво, особисте задивлення німецьких князів та їх дворів на питання Сходу. Знаємо, напр., що Фридрих Великий був палким приятелем та обожав своїх сучасників на російськім царськім престолі. Впрост величезна для пруських понять сила російської держави поклала тоді, й то завдяки впливові Фридриха II., між пруським офіцирством та урядництвом, отже, передусім між пруською шляхтою, підвалини до того обожання Росіян, яке перетревало цілі генерації аж до Світової Війни та ще й до сьогодні істнує. Велику ролю в тім розвитку без сумніву мала німецько-балтійська шляхта, що брала велику участь у будові російської держави, досягла найбільших почестей на російськім дворі, сама зрусифікована, а рівно й їх товариші по стану, що залишилися Німцями, піддержували старі родинні та приятельські відносини з німецьким двором та шляхтою. Власне кажучи, їх спеціяльне залюблення в Росії підсилювала рівночасно гостра ненависть до Польщі в прусько-німецьких провінціях, тому, що в Росії добачувано противагу Польщі, а по ріжних поділах Польщі, спільника в триманні її в стані поневолення.

Однак і німецько-польські взаємини ділали повздержливо на удержання німецько-українських відносин. Передусім якийсь час істнували між середньою Німеччиною й Варшавою тісні, а навіть династичні взаємини. Переняття польської королівської корони саксонським князем привело до тісних звязків між дрезденським і варшавським дворами, при чім під впливом численних польських шляхтичів, що прибули до Дрездна, а також під впливом польського та німецького католицького клеру, що заступав спільні інтереси на Сході, Польщу означено як „християнську" націю, тоді як усе, що на Сході від Польщі було, отже, передусім Україну, представлювано як „некультурних варварів та поган". А тому, що кінець кінцем погляди провідної верстви стали тоді й поглядами маси, нема диводи, що поняття „Україна" в Німеччині пішло в забуття не тільки в широких народних шарах, але й в ученому світі, що в своїх наукових працях щораз то більше спирався на однобокі московські або польські інформації.

Кінець того розвитку творять безперечно німецькі визвольні війни проти Наполеона, коли наслідком союзу трох цісарів і военного союзу німецької та російської армії із його блискучими наслідками — битвою народів під Ляйпціґом, істнувало для Німців у відношенні до цілого Сходу одно поняття — „Росія".

Властивий германським народам, а передовсім Німцям, консерватизм вів до того, що раз перенятий погляд на народи та краї, навіть і тоді, коли він не відповідав дійсности, все лишився в силі, й ніхто не відважувався щонебудь змінювати в істнуючих поняттях. Саме тим консерватизмом дасться пояснити, що німецькі вчені та дослідники мов і культури вправді відкривали найбільш відлеглі, бо африканські, азійські та американські племена, досліджуючи їх до подробиць та опрацьовуючи їх науково, проходили без уваги повз проблему, що лежить так близько німецьких границь та що обнимає другу найбільшу славянську націю силою понад 40 міліонів, переходили без уваги, ба заперечували її істнування, й то всупереч німецьким інтересам, а лише тому, що вони докладно студіювали однобічні російські та польські джерела і тому, що вони просто не вважали за правдиві факти, у правдивости яких могли переконатися вже з першого погляду. Тим теоретичним знанням, змішаним із консерватизмом, дасться пояснити це неґативне відношення до української справи, яке й по нині мають німецькі державні мужі, політики та вчені. Не без значіння є тут обтяжуючий момент, що від бісмарківських часів аж до часу світової війни для пересічного Німця поняття „держава" й „нація" були тотожними, а тому він вірив, що нпр. у межах Австрії живуть лише „Австрійці", не маючи поняття про її мішанину народів, і так само думав, що в Росії живуть тільки „Росіяне", не звертаючи уваги на балтійські народи, Українців, Кавказців тощо.

(Дальше буде).

Мурин мусів піддатися операції. Весь час був дуже відважний, всі терпіння переносив мовчки. Щойно коли переміняли перевязки, побачив зашиту рану та став голосно падькати.

— Чого кричиш? — питається лікар — таж тепер уже тебе не болить!

— Ах, ах — бількає мурин — вона зашита білою ниткою!

ВИКАЗ ЗБІРКИ

на фонди:

1. ФОНД СТИПЕНДІЙНИЙ ІМ. СЕМЕНА ЯДЛОВСЬКОГО
2. ПАМЯТНИК НА ГРІБ БЛ. П. СЕМЕНА ЯДЛОВСЬКОГО

зложено в квітні і червні 1930 р.

АМСТЕРДАМ, Н. Й.

Члени Тов. ім. Івана Франка, від. 266 У. Н. С., зложили по $1: І. Сюрко, О. Базаріцький, Й. Базаріцький; по 50 ц.: Ст. Сивик, П. Дворяний, Т. Вітковський, В. Михалюк, Д. Митолінський, О. Калюга; по 35 ц.: І. Михальчишин; по 25 ц.: Г. Бабак, С. Рикуник, Ст. Комарянський, Гр. Медвідь, Н. Ружицький, М. Тарнавський, Ст. Цюпка; по 20 ц.: М. Климків, М. Коропіта. Всего зібрано $8.50. Розділено в сей спосіб: на фонд стипендійний $5.00, на памятник С. Ядловського $3.50. Разом $8.50

СИРАКЮЗ, Н. Й.

Члени Українського Тов. Січ, від. 282 У. Н. С., зложили: по $1: Антін Яворський, Ілія Каменюк, Василь Гуменюк, Василь Каній, Константин Рибак, Ів. Клим, Михайло Мерва, Іван Каній, Вікторія Матвійчук, Варвара Смороль, Йосиф Заставний; по 50 ц.: Текля Шкляренко, Тома Каній, Сильвестер Кашубінський, Григорій Старовушний, Микола Трач, Стах Бендерський, Гнат Порциналюк, Гавриїл Туркевич, Олексій Шмокалюк, Антоніна Миколів, Михайло Ліщинецький, Григорій Федорук; Іван Микулич 75 ц. Разом зібрано $17.75. Розділено: на фонд стипендійний $10.00, на памятник С. Ядловського $7.75. Разом 17.75

ЗАГАЛЬНЕ ЗІСТАВЛЕННЄ ЖЕРТВ

ІМЯ І НАЗВИСКО	РАЗОМ	На Фонд Стипендійний	На Памятник
Тов. ім. І. Франка, в. 266 ..	$ 8.50	$ 5.00	$ 3.50
Укр. Тов. Січ, в. 282	17.75	10.00	7.75
Разом	$ 26.25	$ 15.00	$ 11.25
Проголошено попередно ..	1,356.28	936.53	419.75
З кінцем червня 1930 остає	$ 1,382.53	$ 951.53	$ 431.00

УВАГА: При надсиланню дальших збірок проситься виразно подавати, яку суму призначується на кождий фонд осібно. Чеки і „моней-ордери" треба виписувати на UKRAINIAN NAT'L ASS'N, і адресувати: P. O. BOX 76, JERSEY CITY, N. J.

М. Мурашко голов. предс.

Б. Левчик, гол. касієр. **Р. Слободян,** гол. фін. секр.

В. Свербивус.

ПЕРШІ УКРАЇНЦІ В АМЕРИЦІ.

(Оповідання).

(8)

— Ціна є скрізь одна. Менша, як се, що ви заплатили за ті багна. Як прийде до того, що вже треба буде платити, то заплатите по півтора доляра за морґ.

Котлярук ще хвилю побалакав з Німцем і пішов до своїх. Вони зараз окружили його, засипуючи питаннями, чи ті багна, то справді куплені ними ґрунта. Котлярук боявся відразу сказати правду, отже зачав з противного кінця:

— Сам Господь Бог змилосердився над нами, бо звів нас до купи з тим Німцем. Зветься Рудольф Дорман. Мабуть буде нашим сусідом. І він шукає місця для себе. Не так шукає, як вже знайшов. Він був мудріщий як ми, але то тільки тому, бо він в Америці від маленької дитини і знає тутешні права. В сі сторони він приїхав ще на весну, троха полювати, троха на обзорини. Полюючи ціле літо, обізрив край і призирався йому. Каже, що недалеко, бо волами одну днину дороги відси зачинається висший і сухий ґрунт. Ще одну днину далі ґрунт вже цілком сухий, земля буйна і нема тих проклятих комах. Сторона дуже здорова. Тих земель ще не продають, бо вони ще не переміряні і не записані. Се буде аж за які два-три роки, може аж за пять або й пізніше. До тої пори на тих землях має право осідати хто хоче, забудовуватися і господарити як на своїм. Тоді, як ту землю переміряють і будуть продавати, першенство має той, що на ній вже сидить. Як заплатить по півтора доляра за морґ, то земля переходить на його власність. За два-три роки від кождого морґа заощадиться більше як півтора доляра, отже земля прийде даром. Той Дорман вибрав собі стоморґовий шмат землі і саме тепер їде на вибране місце, щоби збудувати собі хату і засадити першу кукурудзу. Каже, що як хочемо, то й нас заведе туди. Радить нам не лишатися тут, бо то дуже нездорова сторона. Каже, що за пару літ знайдуться купці на ті наші парцелі, які ми тут вже купили, так що наші гроші може відібемо собі.

До тепер ніхто не перебивав ні словом. Аж коли Котлярук замовк, обізвалася Настя Климчакова:

— Чи не такий він шахрай, як той Борух Фростіґ? Як би не брехав, то ліпше плюнути на тих двіста долярів і послухати його ради.

— Я не дуже вірив би йому, як би він ті ґрунта продавав. І він не каже нам брати кота в мішку. Хоче показати нам. У Відни я сам чув, що в Америці мож осідати і господарити на нічиїх ґрунтах і аж колись пізніще заплатити. Але Борух і инші аґенти казали мені, що то давніще було так, та що тепер таких земель в Америці вже нема. Вони брехали на те, щоби від них купити. Від того вони мають провізію.

— Тут, в тих багнах не лишуся — промовив Мороз. — До старого краю соромно вертати і нема чого. Я приїхав би там без крайцара в кишени. Я йду за ним.

Котлярук і не сподівався, що піде так гладко. Гадав, що всі накинуться на него з лайкою, а вони були щасливі, що не потребують вертати, щоби може знов стати жертвою якого ошуканця. Не довго радили і згодилися просити Німця, щоби взяв їх з собою. Рішившися, порозпалювали вогні, понакидали сирого гиля, щоби було богато диму проти москітів і розтаборилися на нічліг. На другий день позапрягали воли та стали роззиратися за возом Дормана.

— Хіба не зараз поїдемо, — замітив Мороз, — бо воза того Німця ще нема. Я хотів би, щоби ми якнайскорше вилізли з того багна і втікли від москітів. Може він взагалі воза не має? Щоби скорше рушити відси, ми могли би його багаж взяти на наші вози... як не має забогато.

Дорман вже сидів на кони, неначе би нетерпеливився, що люди так воловодять. Котлярук приступив до него і спитав:

— Ще довго будемо ждати?

— На кого і на що?

— На ваш віз... чи на ваші вози.

— Мій? Мій віз? Мої вози? Хтож вам казав, що я маю якісь вози?

— Ви казали, що їдете будуватися, господарити. Ми знали, що ваші річи вже там, на місци.

— Там на місци не маю нічого мого. Все те, що мені потрібне, маю тут.

— Тут? Не маючи воза? Лишаєте тут, у того Американа? На наших возах ще буде місце на яку скриню, дві. Давайте сюди. Завеземо вам.

— Все, що мені потрібне, маю на собі, або на кони.

Котлярук став йому призиратися. Через плечі Німець мав перевішену рушницю, рогову порохівницю і шкіряну торбу з кулями. До кульбаки були приторочені: ззаду скручений килим, праворуч сокира, сверло і сверлик, з лівого лопата і фро (ніж, яким в Америці колять дерево на драниці і гонти). Бачучи се, Котлярук спитав недовірчиво:

— Ви справді їдете будуватися і справляти ліс? Та чим? І що будете їсти?

— Щоби зрубати дерево, вистане сокира. Сокира, сверло, сверлик і фро, збудують хату. Лопатою, хоч вона не конче потрібна, справлю зруб під кукурудзу. З голоду також не згину. В килимі, кромі чистої сорочки, закутана ще сіль, палена кава і жарена оленина. Заки її зім, вполюю оленя. Тут їх велика сила. Хто в тих лісах має сокиру і рушницю, той більше не потребує. Я не знаю, що у ваших скринках. Як не гроші, то лише клопіт і кошти.

Коли Котлярук все те повторив своїм товаришам, вони лише похитували головами, позираючи на Німця недовірчиво. Гадали, що жартує, та що своє знаряддя вже вислав вперед і тепер свої вози лиш здоганяє. Валка рушила. Ще одну ніч ночували в багнах. На другий день до полудня мали вже сухіщий шлях і в полудне приїхали над якусь ріку. Дорман сказав, що земля по тім боці ріки ще не перемірена і там, де ще ніхто не сидить, можна осідати.

На другий бік ріки перевезлися поромом. Перевізник дуже дивувався, коли на возах побачив скрині. Гадав, що то якісь мандрівні купці везуть товар. Переселенці переночували під дахом. На другий день їхали вже сухим степом і по пару годинах віхали в густий, але сухий ліс. Пізним смерком віхали на полянку з буйною травою. Яка велика, не могли бачити, бо вже було затемно. Дорман підвів руку догори і весело крикнув:

— Гальт! Ми вже на місци. Воли випрягти, коні спутати і пустити!

Переселенцям не треба було повторяти. Позіскакували з коний, з возів, та обскочили Німця і стали йому дякувати, що вивів їх з єгипетського багна, та завів їх до обіцяної землі. Тільки нарікали, що сонце зайшло передчасно і вони не можуть зараз оглянути цілого терену. Лише буйна трава, яка сягала понад їх голови, казала їм, що земля тут дуже добра. Дорман приступив до Котлярука і сказав:

— Я стою лицем до заходу. Миля відси праворуч, себто на північ, є той клаптик землі, який я відмірив для себе. Всего лише сто морґів. Вам раджу зачинати відси і поступати туди.

Дорман показав лівою рукою схід.

— Кілько хочете взяти морґів?

Котлярук побалакав з товаришами і відповів:

— Два з нас, Мороз і Климчак, хочуть взяти по сто пятьдесять морґів. По сто для себе, по пятьдесять для своїх помічників. Я, Решетар, Олійник і Багрій думаємо взяти по пятьдесять. Разом було би їх пятьсот морґів.

— Я радив би вам зробити так... Очевидно, як завтра оглянете терен і остаточно рішитеся осісти тут. Відмірте відси в мою сторону двіста сяжнів. Від сходу до заходу відмірте чотири тисячі сяжнів і будете мати пятьсот морґів; дві парцелі по сто, шість по пятьдесять морґів. Клопіт будете мати з отсею полянкою. Вона має яких сорок морґів. Замала, щоби нею поділилися всі; завелика, щоби її взяв один з вас. Він відразу став би паном, бо мав би відразу велике чисте поле. Коли ви всі прийшли разом, то для инших була би се велика кривда. Але також була би велика шкода, щоби її полишити. Скористав би хтось, що сюди прийде пізніще... може який, не дуже пожаданий сусід. Хіба би зробити якось так, щоби полянка була до спільного ужитку вас всіх... Тепер давайте сюди оленя, бо пора вечеряти і спати.

(Дальше буде).

Гість жаліється перед господарем гостинниці, що бефстек, який йому подав вейтер, був дуже твердий, що годі було його вкусити.

Господар: Ви мене не будете вчити, як я маю робити бефстек. Я робив бефстеки ще як вас на світі не було!

Гість: Вірю вам, та чому ви їх тепер подаєте на обід!?

З УКРАЇНСЬКОГО ЖИТТЯ В АМЕРИЦІ

БРОНКС, Н. Й.

Ще в справі діточої школи.

В ч. 150 „Свободи" зявився допис про життя Українців у Бронксі, підписаний Яковом Лесюком. Дописуватель є новим мешканцем Бронксу, а тому допустився богатьох помилок у свойому дописови, які я вважаю потрібним виправити, щоби не було баламуцтва між людьми. Дописувач рахує, що в Бронксі жиє 1,200 українських родин. Але що з того, як тих, котрі ставляться прихильно до діточої української школи, знайдеться не більше 100. Вони своїми силами й засобами створили та підтримують школу.

Товариство „Любов", відділ 298 УНС, засноване лише 7 років тому, а не десять, як про це подано в дописі Лесюка. Рік пізнійше зорганізувалася українська діточа школа, як рівнож і товариство „Льва", котре тоді числило не 150 членів, як подає дописувач, а лише 23. Товариство „Льва" реорганізувалося 13 березня б. р. і прибрало собі назву: „Борці за волю України", але членами в нього лишилися ті, що були в товаристві „Льва" в кількости 28, а не 207, як пише Лесюк.

Зборів у справі купна власного національного народного дому в Бронксі ніколи і ніґде не було. Ніхто цента на ту справу не офірував і ніхто грошей не збирав, а непоінформований дописувач написав, що декляровано 2,365 долярів. У суботу 21 червня жадних зборів в українській народній галі під ч. 1274 Гов евеню не було, а саля була замкнена. Міжтим дописуватель чомусь поробив чотирох наших громадян урядниками нової організації, якої ніхто не робив, а гром. Федища секретарем. Помимо того, що Федиш є неграмотним, він дійсно доложив багато старань при орґанізованню товариства „Любов" і діточої школи. Отже негідно й недостойно кепкувати з таких народних працьовників, які працюють щиро й пожиточно на народному полі.

На закінчення додам, що жадні дописувачі не зможуть розбити нашого народного життя в Бронксі та знищити діточу школу, як й українську народню галю, бо тут хоч невеликий є гурток родичів, котрі посилають своїх дітей до школи, але він складається з людей свідомих і характерних. Наша школа ніколи не жебрає на свої потреби, бо чого їй не дістає, вона покриває з різдвяної коляди.

Василь Морозович.

—o—

ПАСЕЙК, Н. ДЖ.

Ограбовано українського бизнесмена.

У суботу, 13 липня 1930 року, в 2-гій годині по півночі невідомі три бандити ограбували склеп Петра Давидовського, що міститься на Гоп евеню. Річ малася так:

У Давидовського гостило трох знакомих. Усі забавлялися в помешканню, коли хтось застукав до фронтових дверей в склепі. Властитель поглянув у вікно і побачив одного чоловіка, який на запит, що йому треба, відповів, що хоче купити папіросів. Властитель відчинив склеп, щоби впустити до середини покупця та разом з ним вдерлося до склепу ще двох.

Тут лише Давидовський побачив, що кожен з його „покупців" тримає в руках револьвер, направлений на нього. Бандити кричали „бек! бек!" Вони Давидовського та його гостей змусили підняти руки догори й приперли їх до стіни. Один з бандитів стеріг їх з двома револьверами в руках, а двох инших почали грабувати склеп. Вони забрали з каси гроші, папіроси в коробках, чоколяду та инше, що лише можна було зі собою забрати. Потім у Давидовського та його гостей забрали все з кишень: гроші, годинники, а один мав золотий перстень на руці, то йому здерли його з пальця зі шкірою.

В цей час до склепу заглянула дружина Давидовського. Побачивши грабіжників вона наробила крику та через вікно вискочила на вулицю. Тут за нею пігнався четвертий бандит, який пильнував на вулиці. Та їй пощастило добігти до ближчого склепу, де ще світилося, й наробити там галасу. Скоро зявилася поліція, але бандити встигли втікти на свойому авті.

Отсе наука нашим бизнесменам, щоби не пускали в ночі до склепів незнайомих покупців.

Подав

Михайло Припхан.

Макс Гаєк.

ЦІКАВЕ ПИТАННЯ.

Молоденькі бузьки були саме в тому віці, коли то діти завдають богато питань, на які не вміє відповісти ніяка ненька.

Бузьченя спиталося:

— Скажи мені, ненечко, хто то приносить бузьченята?

На це відповіла бузьчиха (а її довгий дзюб зачервонівся при цьому ще більше):

— Хто приносить бузьченята? Ах, моє ти цікавеньке, хтож їх приносив би... люди приносять їх!

ОРЕЛ І ХРОБАК.

Орел спитав хробака:

— Чи не схотів би ти замінятися зі мною? Я маю величезні крила, ними літаю понад небеса, маю бистрі очі, якими виглядаю собі добичу, маю сильні кігті, ними хапаю добичу. Мій дзюб дуже сильний. Свобідно літаю собі у воздушних просторах — ціла земля низько підомною! Питаюся тебе: Хочеш замінятися зі мною?

— Ні! — відповів хробак.

— Чомуж ні? — спитав орел, бо він думав, що хробак може мати лише користь із такої заміни.

А хробак сказав вірлові:

— Великий вірле, тобі дано богато, самособою! Одначе не дано тобі такої приємности, як я маю, приємности, яку відчуваю, коли повзу! Тому не хочу замінятися з тобою!

ЧЕСТИЛЮБИВА КЕРТИЦЯ.

Одна честилюбива кертиця мала дивні примхи: не хотіла викидати кертовиння. Кертичина не була для неї доволі велика.

— Або Чімборасо — або нічого! — сказала зарозуміло та згинула як непризнаний ґеній.

СПРАВЖНЯ СИЛА.

Овочеве дерево стояло в потопі цвіття. Безчисленні білі зірки мерехтіли на його галузях і гильках — не видно було навіть листя, довкола лише пахуча китиця.

Та надійшла хуртовина і пострясала цвіття з дерева. Здавалося, що паде сніг. Лише не богато цвіту остало на дереві. З тих цвітів виросли овочі. Достиглі, смачні яблука, добрі, пахучі овочі.

— Ах, — стогнала яблуня в осени — коби то тоді не лютувала була хуртовина — скільки-то-скільки то овочів було би на мені. Я була би чудовим деревом!

Та ця яблуня не була би чудовим деревом — вона мала би лише силу до того, щоби на ній достигали овочі, які справді достигли.

СЛИМАК.

Слимак потребував сім літ, щоби вилізти на паркан. Колиж вкінці видістався на сам верх, зараз упав на діл.

— Я знову спішився занадто! — сказав слимак вдумчиво. — На другий раз уже більше розсудливо буду братися за діло!

ПОСМЕРТНА ЗГАДКА.

В пятницю, дня 18. липня, 1930 року, в годині 6.30 рано, помер Ілярій Головчак, член Запорожської Січи, відділ 117 У. Н. Союза в Ню Йорку. Похорон відбудеться в понеділок, 21. липня, з дому жалоби під ч. 432 Іст 9-та вулиця, в годині 8. рано до церкви св. Юра, Іст 7-ма улиця.

По похоронних відправах відвезеться тіло на вічний спочинок на цвинтар „Калвері". Проситься товаришів і знакомих взяти участь у похороні.

Покійний походив з села Отиневичі, повіт Бібрка, Галичина, прожив 52 роки. До Америки приїхав в 1903 році, вступив в члени Тов. Запорожська Січ в 1917 р. Покійний позіставив жінку й 4 дорослих дітей. Нехай земля буде йому пером.

С. Кучма, секретар.

ЯК МИ ПОМАГАЄМО РІДНОМУ КРАЄВИ.

ВИЛКС БАРЕ, ПА.

Допомога інвалідам і політичним вязням.

На зборах Української Національної Ліґи лузернського повіту, які відбулися 6 липня, одноголосно ухвалено, щоби чистий дохід з „Українського Дня" в сумі 150 долярів вислати до рідного краю, призначивши його на допомогу інвалідам та політичним вязням по 75 долярів.

Гроші вислано через „Обєднання".

Вельґош, рек. секр. Ліґи.

—o—

БЕЙОН, Н. ДЖ.

Збірка на інвалідів та на сиріт.

Українська греко-католицька парафія зібрала на Зелені Свята в церкві 8 дол. 75 центів на українських інвалідів. На хрестинах у Петра Кудрика гості зложили 7 дол. 80 центів.

Через Обєднання вислано до краю 16 дол. 55 центів з призначенням: 8 дол. 28 центів на інвалідів, а 8 дол. 27 центів на сиріт.

о. Іван Захарко.

—o—

ТАМС, В. ВА.

Жертви на УВО.

Через Обєднання вислали до краю пожертви по 5 долярів громадяне: Іван Маґун та Микита Маґун. Гроші в сумі 10 долярів призначено на допомогу Українській Військовій Організації.

—o—

НЮАРК, Н. ДЖ.

Жертва для Рідного Краю.

Громадянин Петро Сороколіт переслав через Обєднання до краю 3 дол. Свою жертву він призначив по 1 долярови: на шпиталь у Львові, на сироти в краю і на студентів в Чехословаччині.

—o—

ЛИНБРУК, Л. АЙ.

Жертва на УВО.

Громадянин С. Вовк переслав через Обєднання до УВО три доляри. Один доляр призначив на допомогу УВО, а два доляри на передплату „Сурми".

—o—

ШИКАҐО, ІЛЛ.

Збірка на УВО.

Стрілецький Гурток ч. 6 в Шикаґо, Ілл., устроїв т. зв. „Surprise party" для бувшого голови Стрілецького Гуртка, п. С. Куропася. Чесні гості, крім гарної памятки для п. С. Куропася, не забули і за У. В. О. До зібраних промовив п. Дідик, які зложили по 1 дол.: д-р Гринивецький, д-р Сіменсіменович, д-р Тарнавський, д-р Ів. Смук, п.п. Гринчишин, Костерка, Р. Смук, М. Гарас і С. Куропась; п.п. Королишин і Цимбаліст по 50 центів; п. Дідик 30 цент. Разом $10.30.

Гроші вислано до краю через Обєднання.

Іванка Подола.

В БЕЗКОНЕЧНІЙ ЧЕРЗІ.

УВО ПЕРЕД СУДОМ

Останній бій оборони за долю Попадюка.

Розправа дня 21. червня починається переслуханням свідка **Люби Вербицької,** емеритованої учительки з Коломиї, яка як льокаторка мешкає в домі Попадюків. Заприсяжена Вербицька зізнає, що обв. Попадюк 1929 р. від 1—15. серпня був у Коломиї, потім виїхав до Ворохти і при кінці серпня вернув до Коломиї, де перебував і підчас вибуху бомб на „Східних Торгах"! Свідок рішуче твердить, що бачила Попадюка що дня в домі родичів і що до Львова він не виїзджав. Предсідник трибуналу порівнує сьогоднішні зізнання свідків із її зізнаннями на поліції в грудні 1929, та винаходить деякі протиріччя між першими зізнаннями і другими. Предсідник дивується, що свідок в грудні 1929. менше знала про Попадюка як тепер та підозріває, що свідка підготовляла до зізнань родина Попадюка. Свідок заперечує, вияснюючи, що при перших зізнаннях вона була наскочена, схвильована і не обдумала справи, а тепер надумалась і успокоївшись зізнає правду: Попадюк від 2. вересня до 16. вересня, коли його арештовано, до Львова не виїзджав.

Свід. Олена Івантишин, жінка учителя з Ворохти, рідна сестра обв. Попадюка, зізнає по українськи: Попадюк мешкав у її домі у Ворохті до кінця серпня, потім поїхав до Коломиї. Що дня бачила його підчас обіду і ночував він також в домі свідка. Першу половину вересня Олена Івантишин була в Уоломиї в домі родичів і що дня бачила обв. Попадюка дома. На думку цього свідка її брат рішуче підчас вибуху бомб не міг бути у Львові. Сестра Попадюка, скінчивши зізнання, сідає між публикою і зітхнувши з жалю за братом, побожно хреститься.

Трибунал резиґнує із зізнань третього свідка тому, що справа, про котру він мав свідчити, вже достаточно вияснена попередними свідками.

Після того прочитано „урядові свідоцтва", які виказують, що жадний з обвинувачених досі не був ще караний тюрмою. Із цих свідоцтв виявляється також, що обв. Біда 1926 р. перейшов на латинський обряд.

Біда не підложив бомб на „Східних Торгах".

Оборонець д-р Ганкевич ставить новий сензаційний внесок: покликати на свідка **Альбрехта Урбанського** із Праги, який ствердить, що валізку з бомбами відніс на „Східні Торги" і залишив у льокалі член УВО **Плятон Полотнюк** із Данціґа.

На внесок оборони свідок д-р Степан Біляк міг би ствердити, що перед вибухом бомб Плятон Полотнюк був у Гpredку Ягайлонськім і в канцелярії д-ра Бірецького мав із обв. Бідою нараду.

Прокуратор Ліпш противиться внескові оборони, бо на його думку Альберт Урбанський з Праги на розправу не приїде, а свідок д-р Біляк, який раз тільки бачив Полотнюка, нічого конкретного зізнати не може.

Після наради **трибунал відкинув внесення оборони.**

Доказове поступовання замкнене і трибунал предложив лаві присяглих аж 47 питань щодо вини обвинувачених.

Всі головні питання йдуть по лінії злочину державної зради, ближчої й дальшої участи в діяльности, яка мала на меті відірвання Сх. Галичини від Польщі і домашню війну в нутрі держави.

Останні внески оборони.

Після півгодинної перерви оборона через д-ра Старосольського поставила кілька внесків щодо питань по тій лінії, щоб окрім § 58. поставити поруч питання щодо § 65. Оборонець доказує, що всі вчинки УВО шабльоново трактується в рямках § 58, тоді як кожна провина вимагає індивідуального трактування, з великим узглядненням обставин, причин і соціяльного ґрунту, з якого виростав злочин.

Обвинувачені властиво ніякого акту державної зради не доконали, може тільки мали думки чи пляни доконати його, і підтягати їх вчинки під § 58 це просто помилка. Сам комісар Івахів зізнав, що УВО тільки при якихсь виїмкових політичних умовах моглаб у будуччині здійснити свій плян відірвання Сх. Галичини від Польщі, а тим самим під теперішну пору провини обвинувачених не підлягають під § 58 тільки під § 65. про нарушення публичного спокою, а не державної зради. Обєктивно діяльність УВО в теперішну пору дасться підтягнути тільки під § 65. ц.

Оборона вносить також, щоби відносно динамітового закону долучити додаткові питання в напрямі § 166. і 165. (намаганий підпал), бо матеріял підложений на „Східних Торгах" був легковибуховий і призначений для викликання пожежі, а не для вбивання людей, як це зізнав і сам комісар Івахів. Окрім того оборона поставила внесок відносно § 2, а згідно з тим внеском обвинувачені, хоч і вступили до УВО добровільно, то їх діяльність дальша не була добровільна, а була тільки виконанням наказів команди.

Прокуратор Ліпш усім внескам оборони спротивився, доказуючи, що тенденція УВО є відірвання Східної Галичини від Польщі що означає державну зраду. Прокуратор доказує, що бомби на „Східних Торгах" були підложені для висаджения будинків у повітря, що є злочином проти динамітового закону § 6. Екразит не є матеріялом для підпалу, тільки для вибуху.

Оборонець д-р Ганкевич піддержує внески д-ра Старосольського, доказуючи, що за австрійських часів у цій самій салі австрійський суд судив польських патріотів за подібні провини як вчинки УВО і цих польських патріотів карано за § 65. а не за § 58.

Трибунал по нараді **відкинув** усі внески оборони і затвердив 47 питань. („Діло")

Валентин Катаєв.

ВНУТРІШНІ СЕКРЕЦІЇ.

(Стенограма промови, виголошеної товаришем Міусовим на відкритті червоного кутка при житлотоваристві).

Голова зборів: Слово має товариш Міусів.

Міусів (відкидає з марморного чола каштанове волосся): Товариші! Попередні бесідники в своїх промовах торкалися передовсім матеріяльної культури. Я хотів би, поговорити про культуру, так сказати, духову. Про цю, так сказати, побутову атмосферу, в якій приходиться жити нам усім разом, дорогі товариші. Ось, наприклад, усі кричать — нове життя, нове життя — а де це нове життя, позвольте спитати?...

На земному ґльобі діються дивні речі, героїчні події, чуда науки та техніки, історичні події, загострення клясової боротьби.

Люди відкривають північні бігуни, перелітають понад Атлянтійськими океанами, придумують говорячі кінематоґрафи, Дніпрельстани будують, реактивні мотори пускають — ех, що говорити — до місяця, одним словом, добираються, а в нашім житлотоваристві в той час повне міщанське гниття, кисненння, порпання в брудному сусідському, простіть за слово, біллі. Нема того, щоби зібратися, як ялося свідомим горожанам першої в світі соціялістичної республики, в червоному кутку свого житлотовариства, —, ну, скажімо, бодай раз на тиждень — і переробити колективно якенебудь таке актуальне питання, наприклад, про внутрішню секрецію (внутрішнє виділювання частин із людського орґанізму, нпр. штучне перещіплювання залез) або про вітаміни Б.

Голос (із місця): Правда, раз на тиждень не зашкодило би.

Міусів: Ось бачите. Я вельми радий, що моє предложення піддержує найсвідоміша частина нашого активу. А щож це таке, товариші, в самій речі? Ледви тільки збереться на подвірі двох-трох людей, а вже зачинаються сплетні. „А чули ви? „І нічого крім сплетнів, ніякого духового життя. Просто соромно. Наприклад наведу такий факт. Самособою, факт дрібний, але вельми добрий для приміру. Вертаюся я, знаєте, вчора зі служби. Йду сходами. Попереду мене йде двох членів нашого житлотовариства. І, самособою, сплетничають. Не буду говорити хто. Справа не в цьому, хто це. Зрештою їх, мабуть, тут нема. Коли хочете, як можу навіть сказати. Я людина щира. Не звертаючи уваги на особи, так сказати щиру правду... Словом, ідуть сходами горожанин Ковбасюк зпід девятого числа, а разом з ним горожанин Миколаїв, і вони сплетничають. Лише не той, самособою, Миколаїв із сорок четвертого, а Миколаїв із числа восьмого, Борис Федорович, від котрого Софія Павлівна з четвертого числа тамтого тижня мала штучне поронення...

Сукін (із місця): Вона з ним уже два роки не живе!

Міусів: Ви маєте невірні інформації. Жиє з ним! Можете спитатися Ґлафіри Абрамівни. Якжеж не жиє, коли він їй в листопаді з Батума привіз пів тузина шовкових панчіх!

Сукін (із місця): Панчохи привіз, але не жиє з нею!

Міусів: Жиє!

Сукін (із місця): А ви що? — були при цьому?

Міусів: Оставте собі ваші недоладні гострі замітки. Ми не в цирку. Я найрішучіше заявляю, що вона з ним жиє та докажу це фактами (Сукін кричить, із місця незрозуміло).

Голова зборів: Прошу не перебивати бесідникові виклитками з місць.

Голос: Хай докаже фактами! (Шум).

Міусів: І докажу! Поперше, коли хочете знати, то вона вже робила собі друге штучне поронення від Миколаїва за останнього пів року. Та це не важне. По друге, до речі, коли вже до того дійшло, моя жінка на власні очі бачила, як прачка Софії Павлівни разом з її комбінацією прала, даруйте за слово, зефірові калісони Бориса Федоровича.

Сукін (із місця): А ваша жінка відкіля знає калісони Бориса Федоровича. (Сміх, галас, оклики).

Голова зборів: Товариші... това... (Шум).

Міусів: Прошу... дурака... (незрозуміло).

Сукін (із місця): Від якого чую! (Сміх).

Міусів: Коли хочете знати...

Сукін (із місця): Не живе два роки (незрозуміло).

Голос: Борис Федорович жиє з Міусовою Доцею і того може не знати лише крайній... (Галас, сміхи).

Міусів: А я сам чув крізь стінку і, коли хочете знати, бачив крізь дірку від ключа, як Борис Федорович... (Галас). Мені не дають говорити... Я приневолений...

Голова зборів: Това... (Галас, крики).

Голос із місця: Хай скаже, що він бачив!

Міусів: Він... (незрозуміло) тому що заслонювала шафа... я не міг... (Гамір).

Сукін (із місця): А я також на власні очі... (Шум, крики).

Міусів: Ви хам і сплетник!... Я скінчив!

Голова зборів: Товариші! З огляду на пізну пору дискусію здержується. І я ставлю під голосування предложення товариша Міусова, що тижня збиратися в нашому товаристві для обговорювання найактуальніших справ.

Голос із місця: Чогож раз у тиждень?! Чотири рази на тиждень!

Голова зборів: Поставлено внесення збиратися чотири рази на тиждень. Хто „за"? Подавляюча більшість. Замикаю засідання!

(З російського переклав **М. Н.**)

Капустяк стрінувся зі Шпаком.

— Знаєш, моя дочка мусить вийти замуж, — каже Шпак.

— Мусить? За кого?

— За мого вірителя... Коли не вийде, то я збанкротую, себто мусітиму оголосити банкротство.

— А коли віритель збанкротує?

— Ну, то тоді могтиме розвестися з ним. Бизнес — то бизнес!

—o—

— Чому не йдете в гори?

— Ну, всюди можна прочитати, що людина в обличчі маєстатичних гір виглядає така дуже маленька. Це мені не подобається.

Малий синок спитав батька, як то починаються війни.

— Воно стається так, — почав батько. — Припустім, що Анґлія посварилася з Францією...

— Анґлія не сміє посваритися з Францією! — перебиває мама.

— Я це знаю, — каже батько, — але я беру тільки для приміру.

— Ти вводиш в блуд дитину, — відповіла мати.

— Ні, — впирався батько.

— Так!

— Ні!

— Так!

— Ні!

— Вже досить, — вмішався синок, — я вже тепер зрозумів, як війни починаються.

—o—

В пасіці.

Як вам ведуться пчоли?

— Дуже добре.

— Що? богато меду наносили цього року?

— Ну, меду небогато, але оноді так покусали екзекутора, що він уже більше не показується.

—o—

То вже брехня.

— Колиж я позичив ті гроші у вас?

— В однім з останніх днів лютого.

— Брехня! Адже лютий зовсім не має двох останніх днів!...

МІСЯЧНИЙ ЗВІТ ГОЛОВНОГО РЕКОРДОВОГО СЕКРЕТАРЯ У. Н. СОЮЗА

за червень 1930 р.

НОВІ ЧЛЕНИ:

В. 1. Яким Михайло, Козяр Евгенія.
В. 2. Масинич Лука, Станчак Самуіл.
В. 23. Захаревич Анна.
В. 29. Гавришко Пелагія, Гривняк Іван.
В. 38. Вільчинська Юлія.
В. 59. Кохановський Йосиф.
В. 66. Федюняк Параска.
В. 70. Юзвак Текля.
В. 82 Патроник Олена, Патроник Катерина.
В. 94. Гришко Ілія.
В. 96. Спожарська Анеля.
В. 98. Павук Михайло.
В. 99. Герман Анна, Корнова Катерина.
В. 100. Яксич Юлія, Загутинець Анеля, Чучко Анна, Чучко Олена, Загутинець Володимир.
В. 101. Кузів Марія, Славник Марія.
В. 105. Цимбала Павлина.
В. 130. Лесяк Йосиф, Шагай Теодор, Паславський Михайло.
В. 131. Цап Стефан.
В. 134. Корба Йоанна.
В. 147. Сквір Михайло, Гришко Данило.
В. 156. Закорчений Андрій, Єдинак Михайло.
В. 168. Іванило Катерина.
В. 175. Кльоп Анна.
В. 183. Бобик Олекса, Конюх Роман.
В. 190. Великанович Стефан.
В. 212. Шелева Марія.
В. 219. Ключка Іван.
В. 230. Бурка Богдан, Домиха Ева, Прислінська Марія, Шульц Йосиф, Кончак Яків.
В. 236. Віс Катерина.
В. 242. Криба Андрій.
В. 255. Шевчик Михайло.
В. 268. Липка Текля.
В. 276. Кібаш Анна.
В. 288. Присташ Катерина.
В. 299. Купчак Іван.
В. 300. Васильчак Михайло, Ярчак Катерина.
В. 302. Антонюк Григорій.
В. 306. Попик Іван.
В. 320. Тарас Іван.
В. 334. Варениця Петро, Барбер Андрій, Ложінський Гнат, Качоровська Параска.
В. 335. Галатій Марія.
В. 342. Вацович Анна, Менда Михайло.
В. 344. Білобрам Павло.
В. 346. Гасюк Марія.
В. 359. Гладкий Микола.
В. 363. Гадзінська Катерина.
В. 369. Сарматюк Стефанія.
В. 370. Малшевська Анастазія.
В. 383. Клюс Анна.
В. 390. Пеленський Микола.

ЧЛЕНИ ПРИНЯТІ НАНОВО:

В. 1. Мацієвський Михайло, Смалець Іван, Смалець Варвара.
В. 7. Новий Петро.
В. 14. Ясеновський Каспер.
В. 20. Лецин Василь, Синюта Олена.
В. 22. Гринишин Микола.
В. 34. Дзят Михайло, Дзят Анастазія, Дзят Анна, Дзят Марія, Фрилик Микола, Фрилик Катерина, Сикута Микола, Запотічний Михайло, Запотічна Марія.
В. 42. Федорів Прокіп, Федорів Юлія.
В. 56. Ганчик Юрій.
В. 70. Павлик Павло, Павлик Ефрозина.
В. 76. Свербивус Стефан.
В. 77. Гатала Константин, Гатала Анна.
В. 85. Ковальчук Іван, Ковальчук Анна.
В. 102. Проць Іван, Сенчина Еленора, Сенчина Володимир, Сенчина Йосиф, Сенчина Стефанія, Сенчина Марія, Сенчина Йоанна.
В. 109. Заверач Роман.
В. 124. Стержецький Михайло.
В. 127. Макух Анна, Нагірняк Марія, Нагірняк Маріян.
В. 140. Скиба Василь.
В. 142. Пітула Петро, Гронвал Петро, Старжець Стах.
В. 146. Михальчук Теодор, Михальчук Анна.
В. 147. Панчишин Елисавета.
В. 162. Мабук Ярмило.
В. 175. Дяк Іван.
В. 179. Кордонова Павлина.
В. 209. Вадяк Василь, Вадяк Анна.
В. 219. Олійник Микола, Ожга Петро.
В. 222. Москалюк Олекса, Польовий Михайло.
В. 231. Сакара Юрій.
В. 237. Бартіш Анна, Яворський Данило, Михайлиця Петро, Стецула Василь, Вороняк Ясько, Стецула Анна, Хомин Ева.
В. 247. Матущак Броніслав, Старобринський Петро.
В. 266. Вільчинський Микола.
В. 269. Бойко Тарас, Петрик Зофія, Петрик Стефан.
В. 276. Стефанович Евген, Волошин Іван, Волошин Катерина.
В. 304. Зеньо Андрій, Ґрубяк Андрій, Ґрубяк Наталка, Котолець Іван, Котолець Марія.
В. 316. Легкий Василь, Буковський Павло, Буковська Анна.
В. 319. Претуляк Теодор.
В. 339. Камінський Іван.
В. 343. Субота Василь, Субота Марія.
В. 368. Веселюк Михайло, Веселюк Анна.
В. 385. Алексійчук Тихон, Алексійчук Наталка, Ярмовський Тимофій.

ЧЛЕНИ ПРИНЯТІ З ПЕРЕСТУПНИМИ ЛИСТАМИ:

В. 47. Сисак Ксеня.
В. 61. Королеват Атанас.
В. 70. Маліцовський Іван.
В. 74. Дудик Терентій, Дудик Анастазія.
В. 87. Цицик Микола.
В. 105. Бішко Михайло.
В. 156. Федорович Василь, Федорович Пазя.
В. 229. Гнатишак Іван.
В. 233. Куніцький Марцін.
В. 239. Сенюк Марія.
В. 252. Сенів Григорій.
В. 295. Ольшевський Михайло.
В. 325. Заблоцький Стефан.
В. 349. Явдошак Олекса.
В. 361. Бучинський Василь.
В. 366. Приціяк Іван.
В. 389. Борисофф Зіновій, Бородовський Тимко, Бородовська Олена, Стежук Стефан, Стечик Казимир, Стежук Серафина, Вінніцький Дмитро.
В. 390. Бугрин Іван, Ковальчук Іван, Ковальчук Анна, Пеленський Михайло, Пеленська Анастазія, Прухніцький Іван, Савяк Домінія, Зазуляк Михайло, Савяк Микита.

ЧЛЕНИ СУСПЕНДОВАНІ:

В. 2. Голман Іван.
В. 4. Смакула Марія.
В. 7. Федашко Лука, Мельник Марія.
В. 8. Антонів Володимир, Антонів Анна.
В. 10. Яскіана Марія.
В. 14. Стефанов Ксеня.
В. 24. Кудла Іван.
В. 31. Якубів Григорій.
В. 34. Козопас Дмитро, Козопас Розалія.
В. 46. Федаш Омелян, Головінський Володимир, Нискоклін Василь.
В. 48. Катулька Теодор, Катулька Юстина, Бойко Іван, Катулька Володимир, Катулька Микола.
В. 58. Чарнецький Стефан.
В. 63. Рудавська Марія, Вархоляк Олекса, Вархоляк Теодозія.
В. 68. Ворфоленйй Іван, Ворфолена Текля.
В. 70. Чуправський Павло.
В. 72. Панас Іван.
В. 73. Стрембіцький Кароль.
В. 76. Бибель Павло, Дворянин Михайло, Пірістий Василь, Бобель Марта, Дворянин Гарасим, Дворянин Катерина, Дворянин Варвара.
В. 87. Танчак Іван, Танчак Орина.
В. 90. Грабарович Василь, Кривіцький Йосиф, Винник Микола, Винник Ева.
В. 95. Міськів Михайло.
В. 98. Курила Іван, Тлумацький Олекса.
В. 99. Штуковська Розалія.
В. 101. Красняник Михайло.
В. 106. Козак Іван.
В. 111. Томко Іван.
В. 120. Кіньо Василь.
В. 126. Войтко Йосиф, Шийка Настя.
В. 135. Беца Федор, Фенчишин Іван, Фенчишин Олена, Глушко Дмитро, Глушко Зофія, Клим Антін, Клим Михайло.
В. 142. Дидзик Григорій, Полевчак Юрій.
В. 149. Манько Андрій.
В. 157. Гаврик Іван, Русінко Іван, Зервас Франко.
В. 158. Тимо Олекса.
В. 160. Сенкевич Йосиф, Комон Іван.
В. 161. Янчак Еленора.
В. 163. Колодчак Павло.
В. 168. Падлак Олекса.
В. 169. Маслій Йосиф.
В. 181. Сулима Дмитро, Сулима Наталія.
В. 182. Мило Іван.
В. 189. Ковбан Михайло, Ковбан Марія, Кривицька Елисавета, Токар Марія.
В. 193. Біловус Стефан, Біловус Валентій, Біловус Ева.
В. 200. Харишин Дмитро, Харишин Паранька, Кішенюк Іван, Кішенюк Катерина.
В. 201. Головач Лецко.
В. 204. Валигуда Теодор.
В. 205. Хомко Іван.
В. 210. Іванків Стефан, Заводовський Стефан.
В. 213. Івахів Михайло.
В. 217. Цимбаліста Олекса, Свереда Григорій, Малик Михайло, Панчук Ізидор.
В. 228. Попович Марія.
В. 229. Мисак Іван, Савкулич Михайло, Савкулич Григорій, Савкулич Іван, Савкулич Ева.
В. 235. Андриц Микола, Андриц Марія.
В. 236. Щерба Іван.
В. 237. Ольшевський Данило, Ольшевська Павлина, Перчак Дмитро, Тиман Михайло, Тиман Юлія.
В. 239. Комуніцький Григорій, Нагірний Андрій.
В. 242. Яцила Яків, Плакса Микола.
В. 245. Максимів Михайло, Максимів Катерина.
В. 247. Гичка Михайло.
В. 260. Котович Анна.
В. 264. Тимчан Петро.
В. 265. Надич Василь.
В. 266. Климків Михайло, Федишин Ева, Федишин Стефан, Ницей Микола, Підлісний Петро, Підлісна Марія.
В. 270. Венгер Василь.
В. 273. Масцінюк Дмитро.
В. 274. Синидяк Іван.
В. 276. Гебет Теодор, Ячник Іван, Кміт Іван, Музика Петро, Ралач Іван, Бірецький Семен, Кміт Володимир.
В. 283. Малиса Михайло, Чорний Іван.
В. 292. Бабій Анна, Бабій Іван, Булей Григорій, Баговецька Марія.
В. 304. Бирва Іван, Бах Ілія, Вернеівська Марія, Гаравус Михайло, Гаравус Ксеня, Вернеівський Семен.
В. 305. Билинь Олекса.
В. 317. Дідуник Гаврило, Лучишин Павло.
В. 319. Пащенко Андрій.
В. 321. Корчинський Теофіль, Лопушевич Михайло.
В. 322. Малецька Катерина, Білоус Анна.
В. 324. Филипчук Анна, Вишиванюк Анна, Вишиванюк Федор.
В. 328. Руда Іван.
В. 336. Кальніцький Григорій, Куц Максим, Савчак Григорій.
В. 342. Дзядик Михайло.
В. 351. Зінкевич Пилип.
В. 358. Ціхоцька Зофія, Стойко Олександра.
В. 361. Тибор Франко, Водович Максим.
В. 373. Бартош Маргарета.
В. 384. Татеричка Дмитро.
В. 385. Скобар Іван, Скобар Параска, Менюк Дмитро, Середніцька Анна.
В. 386. Дудик Теодор.
В. 400. Пірок Іван.

ЧЛЕНИ ВІДІЙШОВШІ З ПЕРЕСТУПНИМИ ЛИСТАМИ:

В. 21. о. Ялечко Йосиф.
В. 26. Моровська Олена.
В. 62. Розембам Ігнатій, Холявський Григорій.
В. 65. Боднар Ілько.
В. 85. Ковальчук Анна, Ковальчук Іван.
В. 100. Борисофф Зіновій, Бородовський Тимко, Бородовська Олена, Стежук Стефан, Стежук Серафина, Вініцький Дмитро, Стечик Казимир.
В. 113. Королеват Атанас.
В. 118. Онишків Василь, Онишків Теодозія.
В. 144. Бучинський Василь.
В. 164. Цицик Микола.
В. 189. Михайлечко Франя.
В. 213. Куніцький Марцін.
В. 219. Шипка Стефанія, Шипка Стефан.
В. 254. Бугрин Іван, Савяк Микита, Савяк Домінія, Прухніцький Іван, Пеленська Анастазія, Пелевський Михайло, Зазуляк Михайло.
В. 255. Ольшевський Михайло.
В. 277. Кованецький Стах.
В. 288. Сисак Ксеня.
В. 294. Паснак Анна.
В. 316. Сенів Григорій.
В. 324. Сенюк Марія.
В. 346. Бішко Михайло.
В. 369. Федорович Пазя, Федорович Василь.

ЧЛЕНИ ПОМЕРШІ:

В. 22. Гринишин Микола.
В. 44. Кудрик Стефан.
В. 65. Василик Іван.
В. 70. Бішко Василь.
В. 91. Михальчин Іван.
В. 95. Куц Стах.
В. 141. Крижанович Антін.
В. 185. Шлянта Микола.
В. 203. Мельник Михайло.
В. 230. Бережанка Іван.
В. 232. Хома Марія.
В. 245. Наконечний Стефан, Войтович Катерина.
В. 247. Марцінишин Анна, Кучапський Андрій.
В. 251. Гузар Микола.

ЗІСТАВЛЕННЄ:

З початком червня 1930 р. було в У. Н. Союзі повнолітних чл.	21,496
В місяци червні 1930 р. принято нових	76
В місяци червні 1930 р. принято наново	89
В місяци червні 1930 р. принято з переступними листами	33
В місяци червні 1930 р. принято з инших кляс обезпечення	4
Разом	21.698
В місяци червні 1930 р. суспендовано	179
В місяци червні 1930 р. відійшли з переступними листами	39
В місяци червні 1930 р. відійшли до инших кляс обезпечення	4
В місяци червні 1930 померли	16
Разом	238
З кінцем місяця червня 1930 р. в У. Н. Союзі було повнолітних членів	21,460

ЗІСТАВЛЕННЄ ПІСЛЯ КЛЯС І СУМ ОБЕЗПЕЧЕННЯ:

СТАРИЙ РІД.

В клясі Л.	на $ 100	13
В клясі А.	на $ 250	399
В клясі А.А.	на $ 500	5,897
В клясі В.	на $ 750	908
В клясі С.	на $1000	13,379
В клясі В.В.	на $1500	298
В клясі С.С.	на $2000	105

НОВІ РОДИ:

Обезпеченнє платне по смерти з вкладками до 70 року життя.

В клясі О- 500	на $ 500	62
В клясі О-1000	на $1000	52
В клясі О-1500	на $1500	5
В клясі О-2000	на $2000	2
В клясі О-2500	на $2500	—
В клясі О-3000	на $3000	—

Обезпеченнє платне по смерти з вкладками протягом 20 літ.

В клясі Р- 500	на $500	56
В клясі Р-1000	на $1000	102
В клясі Р-1500	на $1500	2
В клясі Р-2000	на $2000	5
В клясі Р-2500	на $2500	—
В клясі Р-3000	на $3000	—

Обезпеченнє платне за життя з вкладками протягом 20 літ. (Ендавмент).

В клясі Е- 500	на $ 500	82
В клясі Е-1000	на $1000	93
В клясі Е-1500	на $1500	4
В клясі Е-2000	на $2000	1
В клясі Е-2500	на $2500	—
В клясі Е-3000	на $3000	—
	Разом	21,460

МОЛОДЕЧИЙ ДЕПАРТАМЕНТ.

НОВОВПИСАНІ ДІТИ:

В. 2. Пащак Емілія.
В. 7. Роц Франя.
В. 9. Васюта Михайло, Маркус Тимко, Маркус Клярень.
В. 45. Карнав Іван.
В. 48. Мицьо Василь.
В. 82. Патроник Іван, Патроник Стефан, Патроник Ева, Патроник Андрій.
В. 95. Бурута Юрій.
В. 99. Герман Анна.
В. 100. Чучко Михайло.
В. 105 Бішко Петро, Бішко Анна, Бішко Василь, Бішко Павло, Бішко Марія, Бішко Іван.
В. 109. Стефанський Йосиф, Стефанський Данило.
В. 124. Карпин Володимир, Василів Іван, Василів Одарка.
В. 127. Кіналь Анна.
В. 131. Доманчук Йосиф, Доманчук Марта, Шеремета Ольга, Шеремета Мирослав, Цап Зофія, Цап Василь, Ружицька Надя.
В. 136. Качмар Анастазія.
В. 137. Яворська Олена.
В. 147. Моло Григорій.
В. 156. Єдинак Дорота.
В. 164. Пасик Марія, Пасик Генрій.
В. 206. Мулик Розалія, Мулик Йосиф, Мулик Павлина.
В. 212. Тіхоневич Геня.
В. 218. Недоступ Янїна, Сорока Михайло.
В. 220. Щавала Антоніна, Щавала Стефанія.
В. 223. Фецак Ольга, Капустинська Лідія, Мельник Йосиф.
В. 230. Савчак Іван, Прислінська Дарка.
В. 237. Бартіш Еленора.
В. 268. Липка Стефанія, Липка Лев, Липка Зофія, Липка Ольга, Липка Володимир, Липка Анна.
В. 276. Лепницький Данило, Лепницька Катерина, Затхей Михайло, Затхей Дмитро.
В. 296. Коваль Володимир, Коваль Петро, Землидух Михаліна, Землидух Іван.
В. 299. Баран Марія.
В. 302. Антонюк Микола.
В. 310. Багрій Микола.
В. 336. Бойко Володимир, Бойко Іван, Бойко Катерина, Бойко Анна.
В. 360. Куз Едвард, Соботкевич Олена, Соботкевич Теодор.
В. 383. Козак Теодор, Козак Франя, Клюс Елена, Климюк Володимир, Мельничук Василь.
В. 388. Лесюк Леон.

ДІТИ ПРИНЯТІ НАНОВО:

В. 7. Новий Василь, Рош Аделя, Рош Петро, Рош Елисавета, Рош Анна, Рош Олена, Стецовян Людвіга, Стецовян Володимир.
В. 34. Фрилик Володимир, Фрилик Стефан, Сикута Роман, Сикута Зофія, Сикута Зеновій.
В. 56. Ганчак Михайло, Ганчак Іван, Ганчак Анна.
В. 90. Скольський Антін, Скольська Олена, Скольський Михайло, Скольська Параска, Скольський Микола, Скольський Петро.
В. 102. Сенчина Олекса, Сенчина Едвард, Сенчина Михайло, Сенчина Дорота.
В. 127. Нагірняк Стах, Нагірняк Йосифа, Нагірняк Альфона.
В. 146. Михальчук Петро, Михальчук Мирослав.
В. 237. Бартіш Онуфрій, Михайлиця Ізидор, Вороняк Мирослав, Вороняк Татіяна, Вороняк Мелянія, Вороняк Броніслава.
В. 269. Капітан Володимир, Капітан Павло, Капітан Олена, Рудий Петро.
В. 276. Волошин Михайло, Волошин Стефан, Волошин Вікторія, Волошин Іван.
В. 316. Легкий Володимир, Легка Параска.
В. 339. Камінська Стефанія.
В. 343. Субота Олекса, Субота Роман, Субота Володимир.
В. 368. Василюк Лев, Василюк Олекса, Василюк Володимир, Василюк Евген.
В. 385. Алексійчук Павло, Алексійчук Зеновія, Алексійчук Сергій.
В. 400. Болюх Анна, Болюх Катерина, Болюх Марія, Болюх Михайло.

ДІТИ ПРИНЯТІ З ПЕРЕСТУПНИМИ ЛИСТАМИ:

В. 156. Федорович Михайло, Федорович Василь, Федорович Марія.
В. 389. Бородовська Ольга, Бородовський Іван, Бородовська Анна.

ДІТИ СУСПЕНДОВАНІ:

В. 2. Дзвінка Олена.
В. 7. Тима Юлія.
В. 21. Ґарбера Іван.
В. 31. Якубів Стефан, Якубів Йосиф, Якубів Марія, Якубів Франя.
В. 34. Козопас Катерина, Козопас Анна, Козопас Марія, Козопас Салія, Козопас Кароліна, Козопас Розалія.
В. 63. Вархоляк Тимко, Вархоляк Павло, Вархоляк Йосиф.
В. 64. Григорчук Микола.
В. 66. Биндас Йосиф.
В. 70. Чуправська Ірина, Чуправська Олена, Чуправська Стефанія.
В. 72. Панас Марія, Панас Текля, Панас Іван.
В. 75. Куник Владислав.
В. 76. Дворянин Ольга, Дворянин Марія, Явчак Юлія, Явчак Параня.
В. 87. Танчак Василь, Танчак Теодор, Танчак Стефан, Танчак Михайло.
В. 90. Борис Іван.
В. 91. Левіцька Доля.
В. 126. Шийка Іван, Шийка Василь.
В. 128. Микита Михайло, Микита Розалія, Микита Іван.
В. 132. Михалевич Михайло.
В. 147. Панчишин Анна.
В. 179. Савіцька Стефанія, Савіцький Михайло.
В. 181. Сулима Теодор, Сулима Михайло, Сулима Анна, Сулима Анна, Сулима Іван, Сулима Петро.
В. 200. Харишин Микола, Кишенюк Микола, Кишенюк Теодор.
В. 212. Тихоневич Геня.
В. 229. Савкулич Андрій, Савкулич Дмитро, Савкулич Василь, Савкулич Стеафн, Савкулич Теодор, Савкулич Петро, Савкулич Марія.
В. 230. Павлишин Андрій.
В. 234. Чігер Стефан.
В. 235. Андриц Йоанна.
В. 237. Ольшевський Володимир, Ольшевський Іван, Ольшевська Анна, Ольшевський Григорій.
В. 239. Нагірна Михаліна, Нагірний Едвард, Нагірна Марія.
В. 241. Романович Марія, Романович Анна, Романович Іван, Романович Володимир.
В. 242. Андрух Іван, Андрух Марія, Андрух Петро, Андрух Юрій, Андрух Павло.
В. 243. Борщ Олекса, Борщ Марія, Якіменко Марія, Якіменко Анна, Якіменко Геня, Красота Стефанія, Синіцька Анна, Синіцька Ева, Тимош Катерина.
В. 245. Максимів Іван.
В. 266. Федишин Анна, Федишин Марія, Федишин Йосиф.
В. 276. Затхей Дмитро, Затхей Михайло.
В. 283. Гловацька Павлина.
В. 299. Баран Марія.
В. 321. Корчинський Олекса, Корчинська Олена.
В. 324. Вишиванюк Григорій, Вишиванюк Петро, Вишиванюк Аделя.
В. 336. Кость Михайло, Куц Володимир, Куц Олена, Куц Марія.
В. 338. Глоц Анна.
В. 342. Дзядик Володимир.
В. 358. Банас Михайло, Банас Агнес, Любінський Михайло, Любінський Микола, Волянський Роман.
В. 361. Процишин Евгенія.
В. 367. Боечко Михайло, Боечко Теодор, Боечко Анеля.

ДІТИ ВІДІЙШОВШІ З ПЕРЕСТУПНИМИ ЛИСТАМИ.

В. 65. Боднар Іван, Боднар Анна.
В. 100. Бородовська Ольга, Бородовський Іван, Бородовська Анна.
В. 219. Шіпка Володимир.
В. 369. Федорович Василь, Федорович Марія, Федорович Михайло.

ДІТИ ВІДІЙШОВШІ ДО СТАРШИХ ЧЛЕНІВ У. Н. СОЮЗА:

В. 1. Яким Михайло, Козяр Геня.
В. 2. Масинич Лука, Станчак Семен.
В. 23. Захаревич Анна.
В. 29. Гривняк Іван, Здирко Магда.
В. 38. Вільчинська Юлія.
В. 98. Павук Михайло.
В. 99. Корнова Катерина.
В. 130. Паславський Михайло, Шагай Теодор.
В. 147. Гришко Данило.
В. 156. Єдинак Михайло, Закорчений Андрій.
В. 168. Іванило Катерина.
В. 175. Клюп Анна.
В. 200. Косців Теодор, Косців Йосиф, Савка Микола, Воргуль Антін, Жатковський Михайло.
В. 213. Гац Василь.
В. 230. Бурка Богдан.
В. 237. Бартіш Онуфрій.
В. 242. Криба Андрій.
В. 276. Кібаш Анна.
В. 288. Присташ Катерина.
В. 299. Купач Іван.
В. 300. Васильчак Михайло.
В. 320. Тарас Іван.
В. 342. Менда Михайло, Васьович Анна.
В. 369. Сарматюк Стефанія.

ДІТИ ПОМЕРШІ:

В. 28. Бабяк Микола.

ЗІСТАВЛЕННЄ:

З початком червня 1930 р. було в У. Н. Союзі дітей членів	13,942
В місяци червні 1930 р. принято нових	83
В місяци червні 1930 р. принято наново	62
В місяци червні 1930 р. принято з переступними листами	6
Разом	14,093
В місяци червні 1930 р. суспендовано	117
В місяци червні 1930 р. відійшли з переступними листами	9
В місяци червні 1930 р. відійшли до повнолітних членів	34
В місяци червні 1930 померли	1
Разом	161
З кінцем місяця червня 1930 р. в У. Н. С. було дітей членів	13,932

ЗІСТАВЛЕННЄ ПІСЛЯ КЛЯС МОЛОДЕЧОГО ДЕПАРТАМЕНТУ:

В клясі 1-ій за 25 цнт. місячної вкладки	12,673
В клясі 2-ій за 50 цнт. місячної вкладки	1,259
Разом	13,932
З кінцем місяця червня 1930 р. в У. Н. Союзі було всіх обезпечених	35,392

УВАГА

кстру кождий відділовий урядник член Українського Народного Союза повинен пильно прочитати і до неї стисло застосуватися.

Так повнолітні як і молодечі члени У. Н. Союза, оголошені в рекордовім звіті за місяць червень 1930 р. як суспендовані або виключені за неплаченнє місячних вкладок чи з інших причин згідно зі статутом організації, коли хотять і надальше бути членами У. Н. Союза, мусять зголоситися протягом сего місяця (липня) до своїх відділів і вписатися наново, заплативши всі свої вкладки і залеглости до місцевої каси на руки відділових урядників. Коли цего не зроблять до кінця місяця липня 1930 року, то в серпні 1930 р. мусять виповняти нові аплікації (просьби о принятте), коли схотять бути дальше членами У. Н. Союза, подібно як кождий новий кандидат. Ці знов члени, так повнолітні як і малолітні, котрі в місяци червні 1930 р. взяли переступні листи, а еще доси не зголосилися до іншого правно істнуючого відділу У. Н. Союза, мусять це зробити в місяци липні 1930 р., бо на другий місяць, то є в серпні 1930 р., стратять всі членські права і моглиби бути приняті тільки на підставі нових аплікацій (просьб о принятте).

І. Каштанюк, гол. рек. секр.

ЖАРТИ.

Петро Шкорупій був аматором кактів. Його сестрінка прийшла до нього в гостину та стала подивляти один какт.

— Ну, коли хочеш, я тобі його дам, але аж зацвіте, — сказав вуйко Шкорупій.

— А коли він зацвіте?

— За сто літ.

—o—

Автоґраф Шова.

Англійський письменник одержав від новооснованого жіночого товариства листа, в якім просили, щоби прислав товариству один примірник книжки „Вімен Гайд". У відповідь на це Шов відписав:

„До чорта! Жіноче товариство, яке не всилі видати 15 шілінгів на купно книжки, не має права на істнування".

Два тижні пізніше дістав Шов другого листа, цим разом із подяками за автоґраф, який купив один видавець у заміну за цю книжку. На той лист Шов відповів:

„Якіж непорадні та мало спритні є наші жінки! Таж мій автоґраф варта був бодай 50 фунтів!"

Чи те жіноче товариство продало цей другий автоґраф і за скільки, англійські часописи не кажуть.

—o—

— Скільки літрів молока дає денно ваша корова.

— Одинацять.

— О, то досить, щож ви робите із стільки молоком?

— Пять літрів самі зуживаємо, а девять літрів продаємо.

—o—

Маленька Оля оповідає мамі, як катехит учив їх у школі, як то Бог сотворив Еву з Адамового ребра і як Адам дістав її потім за жінку. Який тиждень пізніше маленька Оля лежить у ліжку і плаче:

— Мамо, я боюся, що я дістану жінку, бо мене болить під ребром!

—o—

— Я тепер проводжу основне лікування, не їм майже нічого, а пю лише воду.

— А то цікаве! Ми були би дуже раді, колиб ви нині вечером зайшли до нас у гості.

—o—

Барон до гарної дівчини:

— Чи хочете бути моєю?

— Дуже радо, але щойно в серпні, бо на червень і липень я вже заручена.

—o—

Віритель приніс довжникові вексля, якого вже запротестували.

— Не плачу! — відповідає довжник.

— Чому? Таж тут на тому векслі є ваш підпис!?

— Моє слово значить більше, ніж підпис — а яж вам кажу, що не плачу!

